

Programma Ruimte

Inleiding Programma Ruimte

Inleiding

Algemeen

Het programma Ruimte omvat veel onderdelen. In deze inleiding wordt een aantal onderdelen kort belicht. Bij de doelenbomen gaan wij verder in op de specifieke ontwikkelingen.

Verzakkingen

Er is een begin gemaakt met groot onderhoud van de Noorderweg en wegen rond Hammerfliet. Dat bleek niet zo eenvoudig te gaan vanwege verzakkingen. Daarnaast is het kanaal ADH een doorlopend dossier waar structurele inzet op wordt gepleegd door de gemeente. De provincie streeft ernaar de schadegevallen eind 2026 administratief af te ronden. En tot slot is eind 2025 een begin gemaakt met strategisch vastgoedbeleid.

Omgevingsvisie

In februari 2025 startte Twenterand met de ontwikkeling van Omgevingsvisie 2.0, een vernieuwde visie voor 2050 die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. Het traject duurt twee jaar en moet uiterlijk 1 januari 2027 worden afgerond.

In juni 2025 werd de eerste fase afgesloten met het vaststellen van *Het Portret van Twenterand*, een 0-meting met de belangrijkste toekomstige opgaven, kansen en knelpunten. Na dit raadsbesluit begon de tweede fase van het project.

Voortgang Omgevingsplan

In 2025 lag de focus op het op orde brengen en selecteren van geschikte software voor het Omgevingsplan. Daarnaast is een projectgroep ingericht die, samen met adviesbureau Flolegal, de behoeften en randvoorwaarden voor de pilot Vriezenveen Zuid heeft geïnventariseerd.

Door vertraging in de softwarelevering lag het opstellen van de regels tijdelijk stil. Eind 2025 is de benodigde software alsnog aangeschaft en is gestart met het overgangsproces, waarmee de basis is gelegd voor de verdere uitwerking in 2026 en verdere jaren.

Invoering Omgevingswet / WKB

Per 1 januari 2024 zijn de toezichtwerkzaamheden in het kader van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) voor nieuwbouw in gevolgsklasse 1 grotendeels buiten de gemeente komen te liggen en belegd bij private kwaliteitsborgers. In 2024 zou de Wkb ook in werking gaan treden voor verbouwactiviteiten in gevolgsklasse 1 en hebben wij onze organisatie en capaciteit hierop ingericht. De toezichtstaken nemen af maar de gemeente blijft verantwoordelijk voor haar wettelijke toezichtstaak, waaronder het toezicht op bestaande bouw/ verbouw, meldingen en handhaving.

De voorgenomen invoering van de Wkb voor verbouwactiviteiten in gevolgsklasse 1 is vervolgens uitgesteld en zou per 1 januari 2025 en daarna per 1 juli 2025 van kracht worden. Met aanvullende inhuur van capaciteit en expertise is in 2025 voldaan. Hierdoor hebben we het vereiste toezicht continu kunnen waarborgen. Voor deze extra capaciteit hebben we in 2025 gebruik gemaakt van het overschot aan leges uit vergunningen over 2024, zodat de inzet van kwaliteitsborging organisatorisch en financieel verantwoord verliep.

Toekomst buitendienst

In december 2025 zijn we gestart met onze missie om de Buitendienst toekomstbestendig te maken. Dat is hard nodig, want in 2035 zal de buitendienst er heel anders uitzien. In 2025 zette de landelijke afbouw van de WSW door. Voor de buitendienst heeft dit grote gevolgen. Komende jaren gaat ongeveer 1/3 van het team met pensioen. We hebben een inventarisatie uitgevoerd om te kunnen bepalen wat wel en niet mogelijk is en welke denkrichtingen er zijn om de toekomst in te gaan.

Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid is er een heel actieplan opgesteld. Elk jaar worden acties uitgevoerd om zo uiteindelijk te komen tot een energieneutraal Twenterand in 2050. De provincie heeft 2 aanvragen positief beoordeeld om windenergie op te wekken in het ATT gebied. Uit een evaluatie blijkt dat afval in Twenterand beter wordt gescheiden. Om energiearmoede te bestrijden heeft de raad maatwerksubsidies beschikbaar gesteld voor huishoudens met energiearmoede.

Wonen

In 2025 zette Twenterand vooral in op het versterken van de woningbouwaanpak, het verbeteren van sturing en samenwerking, en het versnellen van projecten. De woningbouwopgave werd stevig

verankerd in de Omgevingsvisie, regionale samenwerking binnen de ROS werd geïntensiveerd en de uitvoeringscapaciteit uitgebreid, wat meer structuur en tempo opleverde. Het woningbouwstuuringsmechanisme werd ontwikkeld en de lokale woonzorgvisie verder uitgewerkt.

Pilot Buurtbemiddeling

Na een evaluatie van de pilot, is in 2025 besloten dat Buurtbemiddeling vanaf 2026 een structurele dienst wordt van de gemeente Twenterand. Avedan zal de dienst blijven uitvoeren en Mijande Wonen blijft co-financierder.

Doelenboom Openbare orde en veiligheid

Doelenboom

Openbare orde en veiligheid | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Openbare Orde en Veiligheid

Beoogd maatschappelijk effect

Twenterand is een veilige gemeente

Doelen

Verbeteren leefbaarheid en tegengaan fysieke verloedering

Het integrale Veiligheidsplan 2026-2029 is opgesteld. Deze is gebaseerd op een veiligheidsanalyse, waarbij veel verschillende bronnen zijn gebruikt, en de prioriteiten van samenwerkingspartners. Vanaf 2026 wordt er gewerkt met het nieuwe veiligheidsplan, waarbij ook elk jaar een jaarplan met specifieke acties wordt opgesteld.

Een meer integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit (ondermijning)

In 2025 is er meer capaciteit toegewezen aan Ondermijning. Mede hierdoor zijn meerder acties op het gebied van ondermijning opgepakt (zie subdoel). Daarnaast heeft de eindmeting "Basis op orde" vanuit de regio plaatsgevonden, waarbij duidelijk wordt op welke gebieden er nog verbeteringen moeten worden doorgevoerd. Ieder jaar voeren we een aantal integrale controles uit en nemen we deel aan de Twentse Ondermijningsweken. Ook het expertteam van de provincie is gevraagd een opdracht voor ons uit te voeren en de veiligheidscoach van de provincie denkt mee over een actie in het Buitengebied.

Doelgerichte aanpak op zorg, jeugd en veiligheid

De samenwerking tussen Zorg en Veiligheid wordt steeds belangrijker. De noodzaak om integraal samen te werken, neemt elke dag toe. Op ambtelijk niveau zijn er stappen gezet in de samenwerking en het samen oppakken van projecten.

Fysieke onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt

Afgelopen jaar is er wederom ingezet op het verbeteren van fysieke veiligheid. In nauwe samenwerking met Veiligheidsregio Twente hebben we gewerkt aan het versterken van onze weerbaarheid en voorbereiding op rampen en crises. Daarbij is een jaarlijkse crisisoefening uitgevoerd, waardoor de crisisorganisatie wordt getraind om professioneel en gecoördineerd op te treden wanneer zich een incident voordoet.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: De fysieke leefomgeving is schoner en veiliger

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Actualiseren integraal veiligheidsbeleid

Omschrijving

Het integraal Veiligheidsplan voor 2026 - 2029 is in 2025 opgesteld. Voor een goede onderbouwing van het veiligheidsplan heeft onderzoeksbureau IPSOS & I&O een veiligheidsanalyse uitgevoerd. De inzichten van die analyse, en de prioriteiten van onze samenwerkingspartners, zijn meegenomen in het nieuwe veiligheidsplan.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Een meer integere en weerbare gemeente zijn die niet vatbaar is voor ondermijning

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Uitvoeren actieplan ondermijning

Omschrijving

In 2025 is vanuit team THV de aandacht versterkt op het thema Ondermijning is toegenomen. Naast het oppakken van de casuïstiek (lokaal en met het RIEC), zijn ook diverse acties uit het actieplan ondermijning uitgevoerd, waaronder:

- Het uitvoeren van integrale controles (waaronder een horeca controle, bedrijven controle, etc.) en gerichte signaal gestuurde controles.
- Verbeteren van de interne informatiepositie
- Eerste afspraken gemaakt over het uitvoeren van gebiedsscan door het expertteam Ondermijning van de provincie Overijssel.
- Aansluiten bij regionale ontwikkelingen rondom zorgfraude
- Aansluiten bij landelijke campagnes, MMA-campagnes, etc.
- Begin gemaakt met de analyse buitengebied via Veiligheidscoach provincie Overijssel
- Begin gemaakt met de aanpak van heling via het Digitaal Opkopers Register (DOR) en Digitaal Opkopers Loket (DOL)
- Verbeterpunten, voortkomende uit de eindmeting "Basis op orde" zijn opgepakt.
- Ondermijningsapplicatie PGAX is ingericht en kan begin 2026 in gebruik worden genomen

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Schadelijke gevolgen bij incidenten, rampen en crises bespreken

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Twenterandse bijdrage VRT

Omschrijving

In 2025 is € 144.000 extra geraamd voor de bijdrage aan de VRT. De voorschotten over 2025 zijn conform het begrote bedrag. De afrekening 2025 komt echter nog en wordt in 2026 geboekt. De VRT had over 2024 een positief resultaat, wat een teruggave betekende van € 55.000.

Metingen

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Aanpak woninginbraken								
Woninginbraken	10	30	16	27	20	30	40	Politie
Geregistreerde diefstal van (brom/snor)fietsen in Twenterand	39	51	55	53	42	34	52	Politie
Bestuurlijke aanpak van (georganiseerde) criminaliteit								
Nieuwe BIBOB-onderzoeken	15	10	0	1	0	0	0	
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH								
Aantal te laat verleende vergunningen voor B of C evenementen	0	0	0	0	0	0	0	eigen gegevens
Aantal verleende vergunningen voor evenementen	137	136						
Aantal controles A/B-evenementen	8	30	17	23	11	2	36	eigen gegevens
Aantal controles C-evenementen	4	2	3	1	1	1	2	eigen gegevens
Aantal controles Drank- en Horecawet (leeftijdscontrole)	0	0	0	19	4	12	16	eigen gegevens
Aantal geïnde bestuurlijke boetes	nvt	nvt	nbn	0	0	0	1	eigen gegevens
Aantal behandelde klachten	102	41	154	231	270	240	113	eigen gegevens

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Openbare Ruimte en Verkeer | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Openbare ruimte en verkeer

Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doelen

Openbare ruimte voldoet beter aan de vastgestelde doelen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Verbeteren infrastructuur

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Betere bereikbaarheid voor alle vervoerswijzen

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

Klimaatbestendiger inrichten openbare ruimte

Bij werkzaamheden in de openbare ruimte zal rekening worden gehouden met klimaatadaptatie. Het gaat er om dat bij de uitvoering van onderhoud en beheer en ook bij projecten de openbare ruimte klimaatbestendiger wordt ingericht.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Wegenstructuur meer duurzaam veilig ingericht

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Noorderweg**

Omschrijving

In 2025 heeft monitoring plaatsgevonden van de drie gedeelten van de Noorderweg, die eerder als pilot zijn uitgevoerd. Helaas is de conclusie dat de gekozen aanpak niet geschikt is voor de overige verzakte gedeelten van de weg. Onderzocht wordt welke methode wél effectief is om de verzakkingen structureel aan te pakken. In de tussentijd is noodonderhoud noodzakelijk om de verkeersveiligheid te waarborgen. Op langere termijn zal een substantiële investering nodig zijn om de problemen duurzaam op te lossen. Daarom is het verstandig om de beschikbare middelen te reserveren als toekomstige investering. Bij de slotrapportage is aangegeven dat deze werkzaamheden vertraagd zijn en in 2026 worden uitgevoerd.

- **Wegen Hammerflief**

Omschrijving

In 2025 heeft de voorbereiding plaatsgevonden van de aanpak van de wegen in het Hammerflief. De drie genoemde wegen, Bakkersweg in 2025, Polderweg en Hammerflief in 2026 zijn in één keer voorbereid en volgens plan worden die in 2026 uitgevoerd. Vanwege personeelwisselingen en beperkte personele capaciteit hebben de voorbereidingen langer geduurd dan in eerste instantie gedacht. Daarnaast konden deze wegen in 2025 niet in onderhoud worden genomen omdat er gedurende een langere periode een omleidingsroute over deze wegen liep (i.v.m. de kanaalproblematiek). Bij de slotrapportage is aangegeven dat deze werkzaamheden vertraagd zijn en in 2026 worden uitgevoerd.

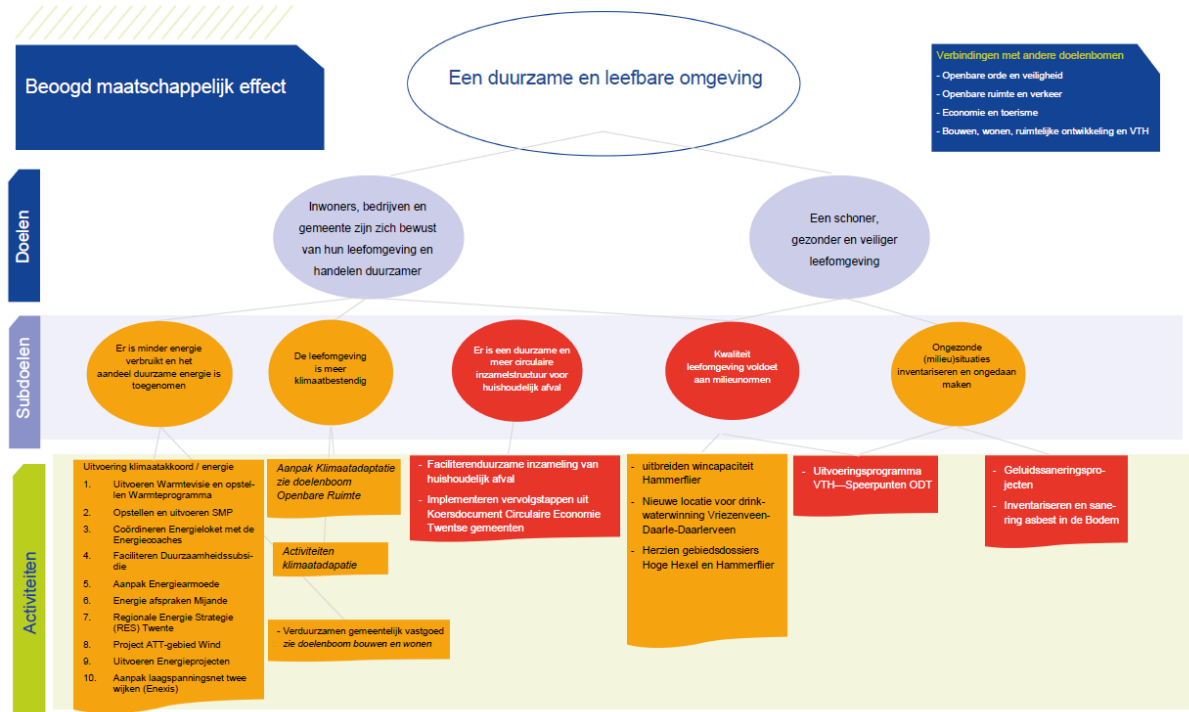
Metingen

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Metingen verkeer								
verkeersongevallen waarbij doden zijn gevallen	0	0	1	1	1	3	1	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen met gewonden	26	22	31	41	30	35	30	BLIQ verkeersveiligheid rapportage
verkeersongevallen	107	142	134	146	135	131	133	BLIQ verkeersveiligheid rapportage

Doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH

Doelenboom

Duurzaamheid, milieu en VTH | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Duurzaamheid, milieu en VTH

Beoogd maatschappelijk effect

Een duurzame en leefbare omgeving

Doelen

Inwoners, bedrijven en gemeente zijn zich bewust van hun leefomgeving en handelen duurzamer

Onder duurzaamheid verstaan we het verbeteren van de balans tussen sociale, ecologische en economische ontwikkeling, waar bij ook effecten voor toekomstige generaties en effecten elders ter wereld worden meegenomen.

Er is een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving voor mensen

Het gaat hier om het bewaken en verbeteren van de leefomgevingskwaliteit voor bewoners.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoering Klimaatakkoord/energie**

Omschrijving

In 2025 zijn verdere stappen gezet in de uitvoering van de energie- en warmtetransitie. In november 2025 is een nieuwsbrief verspreid met een update over de voortgang van de energietransitie. Om het overzicht te behouden, is daarnaast een infographic opgesteld die inzicht geeft in belangrijke ontwikkelingen, zoals de energiehub met waterstof-tankstation, het windproject ATT en de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk ter vermindering van netcongestie. De infographic is in te zien via [Infographic energietransitie](#).

- **Uitvoeren Warmtevisie en opstellen Warmteprogramma**

Omschrijving

De uitvoering van de Warmtevisie heeft in 2025 opnieuw belangrijke stappen gezet. Daarnaast is gestart met het omzetten van de Warmtevisie naar een Warmteprogramma. In september 2025 zijn hiervoor de besliscriteria en het plan van aanpak vastgesteld.

- **Opstellen en uitvoeren SMP**

Omschrijving

In 2025 is het onderzoek voor het Soorten Management Plan (SMP) in de wijken afgerond en is de provinciale subsidie voor het opstellen van het SMP ontvangen. In aanloop naar de vergunningaanvraag zijn gesprekken gevoerd over het compensatieplan, de beleidsmatige inpassing en de monitoring. Hierdoor was de vergunningaanvraag in 2025 nog niet gereed. Daarnaast ontvangen inwoners die subsidie aanvragen voor isolerende maatregelen ook financiële ondersteuning voor natuurvriendelijk isoleren.

- **Deelnemen Regionale Energie Strategie (RES) Twente**

Omschrijving

De RES Twente heeft in 2025 de Energie Strategie Twente (EST) 2.0 als intentieverklaring vastgesteld. Hiermee wordt vervolg gegeven aan de regionale samenwerking binnen de energietransitie. Belangrijke onderwerpen hierin zijn de warmtetransitie, de netcongestieproblematiek en het stimuleren van lokaal eigendom. Met de EST 2.0 verschuift de focus van uitsluitend energieopwek naar een bredere benadering met aandacht voor voldoende energieaanvoer, leveringszekerheid en betaalbaarheid.

Daarnaast is op provinciaal niveau een Energievisie opgesteld. Deze visie geeft inzicht in de verwachte behoefte aan elektriciteit, warmte en alternatieve energiebronnen (zoals waterstof en biogas) in Overijssel in 2050. Ook beschrijft de provincie hoe deze energie kan worden opgewekt, opgeslagen en vervoerd.

- **Project ATT-Windgebied**

Omschrijving

In 2025 zijn belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van windenergie in het ATT-gebied (Almelo, Tubbergen en Twenterand). In april 2025 heeft de provincie Overijssel het gebied opengesteld voor aanvragen conform de provinciale programmeringsafspraken. In juni 2025 zijn twee projecten als beste beoordeeld, met een gezamenlijke omvang van negen windturbines en een maximale opwekcapaciteit van 180 GWh, waarmee het vastgestelde (boven)gemeentelijk plafond is bereikt.

De gemeenteraden van Almelo, Tubbergen en Twenterand hebben in januari 2025 besloten gezamenlijk € 1,5 miljoen beschikbaar te stellen als kapitaalstorting ten behoeve van het realiseren van maximaal maatschappelijk lokaal eigendom. In 2025 hebben de gemeenten, samen met de opgerichte gebiedscoöperatie en het waterschap, gewerkt aan de verdere uitwerking van de governance-structuur en de bijbehorende leningsvoorwaarden.

Parallel hieraan is de provincie Overijssel in overleg met de initiatiefnemers over het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst. De start van de vergunningenprocedure is afhankelijk van deze overeenkomst en de verdere invulling van het lokaal eigendom. Voor de gemeente Twenterand blijft het borgen van maximaal lokaal eigendom, in combinatie met aandacht voor gezondheid en leefomgeving, een belangrijk uitgangspunt.

- **Energieprojecten**

- **Omschrijving**

- *Energiehub* - In 2025 is verdere voortgang geboekt in de ontwikkeling van de Energiehub Twenterand. De gemeenteraad heeft kennisgenomen van het collegebesluit om twee varianten voor gemeentelijke deelneming (20% en 33%) nader uit te werken. Daarnaast heeft de raad ingestemd met een gemeentelijke bijdrage van € 166.986 (tweede tranche Regiodeal) ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de energiehub.

- Verder heeft de raad ingestemd met de omgevingsvergunningen voor de realisatie van een laad- en tankstation en het drijvende zonnepark Oosterweilanden, beide onderdeel van de Energiehub Twenterand. Deze vergunningen zijn eind 2025 onherroepelijk geworden. De vergunningenprocedure voor de productie en opslag van waterstof was eind 2025 nagenoeg afgerond.

- De uitwerking van de varianten voor gemeentelijke deelneming (20% en 33%) is in het college beoordeeld op financiële consequenties en risico's, als ook op het afwegingskader deelnemingen. Het besluit over deelneming wordt in 2026 aan de raad voorgelegd.

- *Biogas / groengas* –Het project Biogas/Groengashub Weitemanslanden heeft in 2025 nog geen doorgang gevonden. Samen met Cogas en de regionale biogascoördinator is in 2025 een bijeenkomst georganiseerd voor agrariërs om kennis uit te wisselen en hen te stimuleren tot deelname. De urgentie om de opwek van biogas te bevorderen is regionaal opgenomen in zowel de EST 2.0 als de energievisie. In 2025 zijn hiervoor de eerste stappen gezet, die in 2026 verder worden uitgewerkt.

- *Energie-infrastructuur* - In de komende jaren zullen vrijwel alle bestaande hoog- en middenspanningsstations (zoals het station in Vroomshoop) moeten worden uitgebreid, en daarnaast is de bouw van nieuwe stations noodzakelijk. In 2025 heeft Enexis stappen gezet om het hoogspanningsstation in Vroomshoop uit te breiden en wordt er gezocht naar een locatie voor een middenspanningstation. Ook hebben oriënterende gesprekken plaatsgevonden over de realisatie van een nieuw hoogspanningsstation. Dit nieuwe station is inmiddels opgenomen in de investeringsplannen van TenneT.

- **Aanpak laagspanningsnet twee wijken (Enexis)**

- **Omschrijving**

- Voor het aanpakken van de netcongestie in woonwijken zou Enexis in 2025 proactief starten met werkzaamheden in twee wijken in Twenterand. Deze planning heeft echter vertraging opgelopen, waardoor de uitvoering pas in 2028 van start gaat. Bij regulier onderhoud is de betreffende wijk wel alvast toekomstbestendig gemaakt en is het elektriciteitsnet verzaamd.

- **Coördineren Energieloket met Energiecoaches**

- **Omschrijving**

- Het lokale Energieloket van Twenterand speelt een belangrijke rol bij de uitvoering van de Warmtevisie. Inwoners kunnen informatie en advies krijgen via telefonisch contact met de gemeente of door een bezoek aan de Huis-en-Woonbeurs. Voor deze beurs waren gratis toegangskarten beschikbaar voor alle inwoners, bedoeld om advies te kunnen krijgen van een energiecoach of om oriënterende gesprekken te voeren met isolatiebedrijven.

- Sinds 2022 werken zeven gemeenten in West-Twente, waaronder Twenterand, samen aan de coördinatie van energiecoaches. In 2025 hebben 112 inwoners gebruikgemaakt van de mogelijkheid om advies te ontvangen van één van de vijf energiecoaches.

- **Faciliteren Duurzaamheidssubsidie**

- **Omschrijving**

- De duurzaamheidssubsidie van Twenterand heeft in 2025 extra budget ontvangen van het Rijk, waardoor het totale subsidieplafond is verhoogd naar circa 6,1 miljoen euro. Dit maakte het mogelijk om meer aanvragen te honoreren, die bovendien sneller moeten worden afgehandeld. Daarom is ervoor gekozen het proces te vereenvoudigen en uitsluitend een subsidievaststelling aan te vragen nadat de werkzaamheden zijn uitgevoerd. In 2025 zijn 310 aanvragen verwerkt. Sinds de start in 2023 zijn in totaal 850 woningen geïsoleerd, waarvoor gezamenlijk circa 1,5 miljoen euro aan subsidie is verstrekt.

- **Aanpak Energiearmoede**

Omschrijving

In 2025 is het Plan van Aanpak Energiearmoede vastgesteld. Dit plan geeft invulling aan vier acties die binnen Twenterand zijn uitgezet. De Energievakman van Mijande heeft in 2024 en 2025 circa 1.100 woningen bezocht. Hiermee zijn corporatiewoningen met een lager energielabel of verhoogd risico op energiearmoede verduurzaamd door het toepassen van kleine maatregelen. Deze actie liep tot en met 2025.

Voor de maatwerkaanpak zijn gesprekken gevoerd met enkele inwoners en is alvast gestart met het verduurzamen van een eerste particuliere woning. Tot slot is de subsidieregeling voor het versnellen van de verduurzaming van corporatiewoningen vastgesteld. De uitvoering hiervan loopt door in 2026 en 2027.

- **Energie afspraken Mijande**

Omschrijving

Voor de jaren 2025–2028 zijn prestatieafspraken gemaakt met Mijande Wonen voor de verdere verduurzaming van het corporatievastgoed. In 2025 zijn in Twenterand 187 corporatiewoningen verduurzaamd. De doelstelling is dat er in 2028 geen corporatiewoningen meer zijn met een energielabel E, F of G.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Faciliteren duurzame inzameling van huishoudelijk afval**

Omschrijving

In 2025 is de aangepaste inzamelfrequentie van 2024 geëvalueerd. Uit deze evaluatie blijkt dat de hoeveelheid restafval per inwoner is afgenomen en dat het scheidingspercentage is gestegen. Tegelijkertijd blijft verbetering van de communicatie noodzakelijk en wordt er gewerkt aan het project implementatie van afvalscheiding bij hoogbouw. Daarnaast is na de zomer een pilot met de GRIP-wagen gestart. De resultaten hiervan, inclusief de voorgestelde vervolgstappen, worden meegenomen in het Grondstoffenplan 2026–2030.

- **Implementeren vervolgstappen uit Koersdocument Circulaire Economie Twentse gemeenten**

Omschrijving

In regionaal verband is verder samengewerkt aan het Regionaal Actieplan Circulaire Economie 2024-2026. Aan de hand van meerdere invalshoeken (o.a. inkoop) is gewerkt aan het Regionaal Activiteitenplan (RAP), wat in 2026 volgt. Er zijn geen uitvoeringsacties geweest in 2025.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Kwaliteit leefomgeving voldoet aan milieunormen

Wat hebben we daarvoor gedaan

- **Uitvoeringsprogramma VTH- speerpunten ODT**

Omschrijving

In 2025 stond voor de Omgevingsdienst Twente het versterken, veranderen en verder professionaliseren van de organisatie centraal. De uitvoering van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies is verder doorontwikkeld, passend bij de invoering van de Omgevingswet. Processen en werkafspraken zijn verbeterd en regionaal afgestemd, onder andere via de Omgevingstafel Twente.

Het thema stikstof vroeg veel aandacht. Hiervoor is een Taskforce Stikstof ingericht, die zorgde voor tijdige toepassing van nieuwe jurisprudentie en voorspelbare, juridisch houdbare vergunningverlening.

Intern vonden belangrijke organisatorische stappen plaats, waaronder een directiewissel en het vaststellen van de Toekomstvisie OD Twente 2030+. Hiermee is een koers bepaald richting een robuuste organisatie die voldoet aan landelijke eisen. Ook is de Innovatie- en Ontwikkelagenda gelanceerd, waarmee projecten rond datakwaliteit, modernisering, AI-toepassingen en meta-toezicht zijn opgezet.

Programma Vergunningen

In 2025 bleef Vergunningen sterk belast door de gevolgen van stikstofuitspraken, wat leidde tot vertragingen en een groeiende werkvoorraad, vooral bij complexe en agrarische dossiers. Met een verbeterplan zijn achterstanden bij meldingen en informatieplichten aangepakt, vergunningen geactualiseerd en is de uitvoering bedrijfsmatiger ingericht.

Programma Toezicht

Door onderbezetting konden niet alle geplande periodieke controles worden uitgevoerd. De beschikbare capaciteit is risicogericht ingezet via een samenhangende aanpak van verschillende controletype. Er zijn wel aanzienlijk meer oprichtings- en aspectcontroles uitgevoerd dan gepland voor 2025. Dit heeft ook geleid tot meer handhavingscontroles in 2025 dan gepland. Ook Bodemtoezicht vraagt aanzienlijk meer toezicht onder de omgevingswet dan we hadden gepland voor 2025.

Programma Handhaving

De bestede handhavingswerkzaamheden waren conform de planning voor 2025.

Programma Advies

Het programma Advies kende een sterke groei in de vraag, vooral naar specialistische en integrale milieuadvies vanuit bouwvragen. Bodem en Integraal advies zijn meer gevraagd dan gepland in 2025. De Omgevingswet zorgt voor meer vragen op het snijvlak van ruimtelijke ordening en milieu. De werklast en de doorlooptijden staan bij de clusters advies van de Omgevingsdienst Twente onder druk.

Beleidsdocumenten

[Klimaatakkoord](#)

[Klimaatakkoord gebouwde omgeving](#)

Metingen

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Er is een duurzame inzamelstructuur voor huishoudelijk afval								
Scheidingspercentage afval	84	86	84	84	85	84	84	grondstoffenmonitor ROVA
VANG Recycledoelstelling	> 60**	> 60**	69,4	69,2	x	x	x	VANGrecycletool
Er is minder energie verbruikt en het aandeel duurzame energie is toegenomen.								
Totaal hernieuwbare energie	***	***	17,5	16,5	13,4	12,6	10,4	Klimaatmonitor.databank.nl
Aantal bezoeken energiecoaches	112	197	109	x	x	x	x	eigen gegevens
Aantal uitgekeerde Duurzaamheidssubsidies	310	213	324	68	x	x	x	eigen gegevens
Indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH								
Realiseren Uitvoeringsprogramma	112,9% *****	104 % *****	80%	123	100%	70%	63%	JV ODT /Powerbi ODT
Aantal controles bedrijven met aandacht op energemaatregelen	35	85	45	160	30	65	87	JV ODT/Powerbi ODT
Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	17	47	54	22	19	30	1	JV ODT/Powerbi ODT

* ambitie 90% scheiden in 2025

** doel is minimaal 60% in 2030

*** streven naar energieneutraal in 2050

***** opmerking irt jaarverslag 2024, realiseren Uvp, de streefwaarde voor toezicht op bedrijven bleef steken op 67,1% ipv de verwachte 100%, Reden onbezette vacatureruimte bij de ODT. Dat de streefwaarde wordt overschreden is gelegen in het feit dat voor vergunningverlening en het verkrijgen van adviezen (STiksof) meer opdrachten nodig waren.

***** opmerking IRT jaarverslag 2025, realiseren UVP, de streefwaarde van toezicht op bedrijven (periodieke controles bleef steken op 52,5% ipv de verwachte 100%, reden onderbezette vacatureruimte bij de ODT.

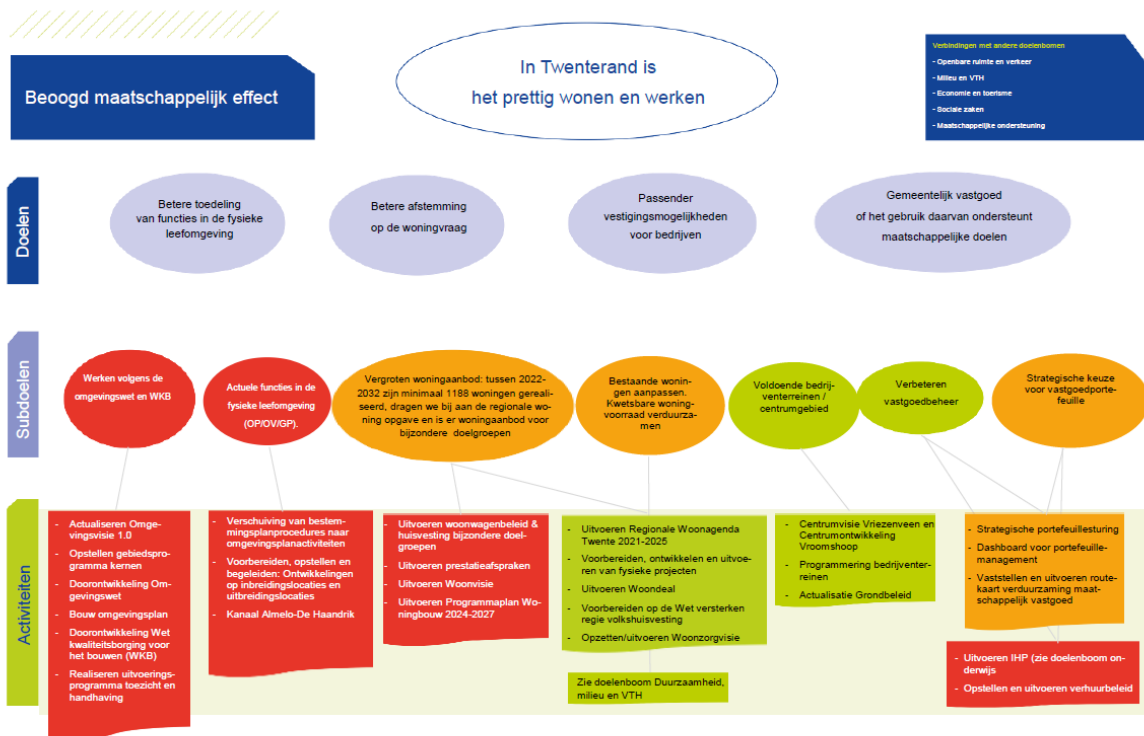
Dat de streefwaarde wordt overschreden komt o.a. dat er meer meldingen en informatieplichten binnenkomen onder de OW. O.a.voor bodem en asbest en daardoor moeten er ook meer controles worden uitgevoerd dan gepland.

Tevens is er een nieuwe functie in het leven geroepen de omgevingsadviseur. Die genereert ook meer producten door de nieuwe manier van werken dan daarvoor het geval was.

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH

Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk vastgoed en VTH | 2025

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, gemeentelijk Vastgoed en VTH

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doelen

Betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving

Betere afstemming op woningvraag

Passender vestigingsmogelijkheden voor bedrijven

Gemeentelijk vastgoed of het gebruik daarvan ondersteunt maatschappelijke doelen

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Actuele functies in de fysieke leefomgeving (OP/OV/GP)

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Kanaal Almelo- De Haandrik**

Omschrijving

De problematiek rond het kanaal Almelo–De Haandrik was ook in 2025 een belangrijk dossier voor de gemeente. De provincie streeft ernaar de schadegevallen eind 2026 administratief af te ronden. Uit het schadeafhandelingstraject en een grotere beheeropgave zijn vervolmaatregelen gekomen, zoals aanpak overlast zwaar verkeer langs het kanaal en verbeteren leefbaarheid. De provincie werkt samen met de betrokken gemeenten aan de voorbereiding van vervolmaatregelen.

Met de vastgestelde toekomstige functie van het kanaal (eenrichtingverkeer voor schepen tot 700 ton inclusief passeerplekken) kunnen gerichte maatregelen voor beheer, veiligheid en inrichting worden voorbereid.

Ook de verkeersoverlast langs het kanaal is meegenomen in lopend onderzoek, waarvan de resultaten dienen als input voor mogelijke fysieke of beleidsmatige maatregelen. In 2025 is gestart met een nieuw schetsontwerp passend bij de toekomstfunctie.

Daarnaast onderzoeken provincie en gemeenten gezamenlijk hoe de leefbaarheid langs het kanaal kan worden verbeterd, in afstemming met bewoners en andere betrokken partijen. Hierbij ligt een aanzienlijke opgave, zowel in het realiseren van volledig schadeherstel als in het herstellen van vertrouwen en het versterken van de leefbaarheid in het gebied.

- **Omgevingsvisie**

- **Omschrijving**

- In februari 2025 werd officieel gestart aan het project Omgevingsvisie 2.0: de (door)ontwikkeling van een nieuwe Omgevingsvisie voor de gemeente Twenterand die een stip op de horizon zet voor het jaar 2050 en voldoet aan de gestelde eisen vanuit de Omgevingswet. Het proces voor de ontwikkeling van de Omgevingsvisie 2.0 duurt in totaal twee jaar en heeft als deadline 1 januari 2027. In juni 2025 werd de eerste fase van het project afgerond met het vaststellen van het eindproduct van die fase 'Het portret van Twenterand'. Dit portret vormde een 0-meting van de gemeente met daarin de belangrijkste opgaven, kansen en knelpunten in de toekomst, waar de Omgevingsvisie 2.0 (op visie-niveau) een antwoord op zal moeten geven. De tweede fase van de Omgevingsvisie 2.0 is gestart na vaststelling van de het Portret van Twenterand door de gemeenteraad.

- In de tweede fase werd er gewerkt aan de Hoofdlijnennotitie: een koersdocument waarin de eerste belangrijke keuzes worden gemaakt. De keuzes in deze Hoofdlijnennotitie geven richting aan de verdere (gebiedsgerichte) uitwerking van de daadwerkelijke Omgevingsvisie 2.0 dat zal plaatsvinden in de derde fase. De tweede fase van de Omgevingsvisie 2.0 wordt officieel afgerond nadat de definitieve Hoofdlijnennotitie is vastgesteld door het college. Daarna zal de derde, en tevens laatste, fase van het traject Omgevingsvisie 2.0 worden ingegaan. Dit gebeurt in 2026.

- **Wat hebben we bereikt**

- **Subdoel: Vergroten woningaanbod tussen 2022-2032 zijn minimaal 1188 woningen gerealiseerd, dragen we bij aan de regionale woning opgave en is er woningaanbod voor bijzondere doelgroepen**

- **Wat hebben we daarvoor gedaan**

- **Uitvoeren Programmaplan Woningbouw 2024-2027**

- **Omschrijving**

- In 2025 lag de focus op het verder organiseren van de programmatische aanpak, het realiseren van woningbouwprojecten en het uitvoeren van de activiteiten uit het Programmaplan Woningbouw.

- **Belangrijkste resultaten in 2025:**

- De woningbouwopgave en -ambitie zijn stevig verankerd in de Omgevingsvisie.
      - Er is intensief ingezet op regionale lobby (ambtelijk en bestuurlijk) om als Twenterand bij te dragen aan de regionale schaa sprong binnen de ROS.
      - Er zijn 22 startersleningen verstrekt.
      - De lokale woonzorgvisie (Programma Wonen, Zorg en Welzijn) is verder uitgewerkt.
      - Het woningbouwstuuringsmechanisme is opgeleverd, waardoor inzicht bestaat in waar, hoeveel en voor wie woningen worden gerealiseerd.
      - Door het uitstel van de Wet versterking regie volkshuisvesting is het volkshuisvestingsprogramma doorgeschoven naar 2026.
      - Versterkte uitvoeringscapaciteit in 2025 zorgde voor meer structuur en een lichte versnelling in woningbouwprojecten.
      - In totaal zijn in 2025 96 woningen gerealiseerd binnen de gemeente Twenterand. Gemeente Twenterand blijft voor de woningbouwopgave voor een belangrijk deel afhankelijk van private en commerciële initiatiefnemers.

Wat hebben we bereikt

Subdoel: Verbeteren vastgoedbeheer

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Opstellen en uitvoeren routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed

Omschrijving

Eind 2025 is een begin gemaakt met strategisch vastgoedbeleid. In 2026 wordt dit opgeleverd. Concreet zijn in 2025 alle voorbereidingen om De Klaampe te verduurzamen uitgevoerd. Er is een bestek gemaakt. In 2026 kan worden aanbesteed en kan de uitvoering beginnen.

Metingen

Beleidsdoelen	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Voldoende en passende woningen								
Aantal opgeleverde woningen	96	124	69	1026*	940	844	773	Eigen meting, aantallen zijn totalen
Aantal startersleningen	22	1	3	2	8	8	15	25 leningen in totaal beschikbaar vanaf eind 2019
Aantal Blijversleningen	0	1	0	0	0	0	0	10 leningen in totaal beschikbaar
Nieuwe indicatoren Uitvoeringsprogramma VTH								
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een woonfunctie	29	38	249*					Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie	1	0	2*					Eigen gegevens
Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een bedrijfsfunctie	13	15	32*					Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	5	8	7	5	4	4	3	Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	3	0	5	0	0	0	3	Eigen gegevens
Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	0	1	2	0	0	0	0	Eigen gegevens
Aantal behandelde klachten gericht op de Fysieke leefomgeving binnen het VTH-werkveld	27	16	35	18	12	26	26	Eigen gegevens
Aantal behandelde handhavingverzoeken	7	18	10					
Ontwikkelingen binnen het omgevingsplan	nvt	nvt	25	10	5	10	12	Eigen gegevens
Aantal wooneenheden met een woonfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	97	80	*					Eigen gegevens
Aantal gebouwen met een maatschappelijke functie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	1	2	*					Eigen gegevens
Aantal bedrijfseenheden met een bedrijfsfunctie o.b.v. verleende omgevingsvergunningen	16	15	*					Eigen gegevens

* deze aantallen zullen in de volgende ronde conform 2024 en 2025 worden uitgewerkt

Wat heeft het gekost

Overzicht baten en lasten Ruimte

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in boekjaar
<i>Doelenboom openbare orde en veiligheid</i>				
Lasten	2.903.600	2.977.196	2.967.198	0
Baten	0	0	0	0
<i>Saldo van baten en lasten</i>	-2.903.600	-2.977.196	-2.967.198	0
<i>Doelenboom openbare ruimte en verkeer</i>				
Lasten	13.273.622	11.502.885	12.025.319	1.448.161
Baten	5.048.828	4.671.112	4.554.721	82.475
<i>Saldo van baten en lasten</i>	-8.224.794	-6.831.773	-7.470.598	-1.365.686
<i>Doelenboom duurzaamheid, milieu en VTH</i>				
Lasten	6.966.300	8.745.132	4.647.835	393.134
Baten	5.624.660	6.790.693	3.321.132	115.000
<i>Saldo van baten en lasten</i>	-1.341.641	-1.954.439	-1.326.703	-278.134
<i>Doelenboom bouwen, wonen, ruimt. ontw. en VTH</i>				
Lasten	6.990.712	10.806.962	9.151.492	922.487
Baten	5.355.248	5.375.903	5.295.903	1.541.010
<i>Saldo van baten en lasten</i>	-1.635.464	-5.431.059	-3.855.589	618.523
Totaal programma lasten	30.134.235	34.032.175	28.791.844	2.763.782
Totaal programma baten	16.028.735	16.837.708	13.171.756	1.738.485
<i>Totaal saldo van baten en lasten</i>	-14.105.500	-17.194.467	-15.620.088	-1.025.297
Mutaties reserves db openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
Mutaties reserves db openbare ruimte en verkeer	1.361.957	439.440	939.040	1.361.957
Mutaties reserves db duurzaamheid, milieu en VTH	63.184	651.904	8.918	63.184
Mutaties reserves db bouwen, wonen, ruimt.ontw, VTH	-373.070	2.913.550	1.420.000	-373.070
Totaal mutatie reserves *	1.052.071	4.004.894	2.367.958	1.052.071
<i>Geraamd resultaat</i>	-13.053.429	-13.189.573	-13.252.130	26.774
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten voor resultaatbestemming</i>	3.088.968			
<i>gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten na resultaatbestemming</i>	136.145			

Wat heeft het gekost

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten op het programma 'ruimte' is € 136.000 lager dan geraamd (voordeel). Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt door:

Openbare orde en veiligheid

- Het product brandweer laat een voordeel zien van € 55.000. Dit komt door de restitutie van het voordelig resultaat van de jaarrekening van de Veiligheidsregio over 2024.

- In 2025 waren de opleidingskosten rampenbestrijding (bijdrage VRT) lager dan geraamd, mede door een teruggave over 2024. Totaal voordeel € 11.000.
- **Openbare ruimte en verkeer**
- Op het product 'wegen' is sprake van een nadeel van € 42.000. Dit nadeel wordt onder andere veroorzaakt door een nadeel op de kapitaallasten doordat werken eerder klaar waren en de kapitaallasten dus een jaar eerder starten. Daartegenover staat een klein voordeel op onderhoud en op inspectiekosten. De inspecties worden in 2026 uitgevoerd voor alle kernen, dus de kosten komen in 2026.
- De NEN-keuring en het schoonmaken van de verkeersborden is in 2025 niet uitgevoerd door personele knelpunten. Dit geeft een voordeel van € 53.000. Deze werkzaamheden worden in 2026 uitgevoerd en kunnen dan dus voor een overschrijding zorgen op dit budget. Er is daarnaast minder schade geweest aan de openbare verlichting door minder vandalisme. Dit laat een voordeel zien van € 23.000.
- Het product 'bruggen' sluit met een voordelig saldo van € 129.000. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het meerjarig onderhoud lager is dan begroot. Door termijnen die nodig zijn voor het aanbestedingstraject is het niet gelukt om het onderhoud uit te voeren in 2025, dit komt in 2026. De kosten voor meerjarig onderhoud worden gedekt uit de reserve 'onderhoud gebouwen, bruggen en kunstwerken', de onttrekking uit deze reserve is eveneens lager dan geraamd.
- De kosten van gladheidsbestrijding zijn € 26.000 hoger dan geraamd. Er is extra ingekocht voor de strooicampagne eind 2025. Dit zijn weersafhankelijke kosten en van tevoren moeilijk te ramen.
- De subsidie gedragsbeïnvloeding verkeer over 2024/2025 is voorlopig afgerekend met een voordeel van € 42.000.
- Het product openbaar groen laat een nadeel zien van € 293.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat extra inzet/inhuur noodzakelijk was op het onderhoud in verband met de leegloop van SW-medewerkers. Daarnaast zijn werken machinaal uitgevoerd i.v.m. achterstallig onderhoud en was het weer natter, dus groeizamer, dus meer onderhoud.
- Het product riool eindigt met een voordeel van € 550.000. Dit bedrag is in de voorziening gestort. Dit voordeel heeft verschillende oorzaken. In 2025 zijn er hogere kosten g/w/e geweest van € 75.000, doordat de tarieven zijn verhoogd (met name de netwerkkosten). Dit was niet opgenomen in de begroting. Ook de veegkosten waren behoorlijk hoger dan geraamd. Deze worden voor 60% doorberekend aan het product riool. De kosten waren € 55.000 hoger dan geraamd. Daar tegenover staat een hogere opbrengst rioolrechten van € 274.000 en een hogere doorberekening van kosten rioolaansluitingen aan derden van € 42.000 (dure aansluitingen gerealiseerd die bij de aanvragers in rekening zijn gebracht). Er zijn ook minder aanvragen geweest van burgers voor klimaatadaptatie, wat een voordeel op dit product oplevert van € 43.000. De regeling is in 2026 ook nog van kracht en in het voorjaar wordt er weer een communicatie opgestart. Er is minder uitgegeven aan algemeen onderhoud en inspectiekosten van € 60.000. Deze laatste post schommelt per jaar. In 2026 worden de riolen weer geïnspecteerd en moet er een nieuw contract afgesloten worden, waardoor deze post zal stijgen, is de verwachting. De investering is lager geweest dan begroot, waardoor de toerekening van btw aan dit product € 253.000 lager is. Dit is een verschuiving van lasten naar toekomstige jaren. De kosten van de Oale bouw van € 1.192.000 zijn ten laste van de reserve riool gebracht. Het product riool zoals in deze doelenboom verantwoord (dus zonder toerekeningen van producten uit andere doelenbomen en de btw) eindigt op een klein nadeel van € 215.000. Dit komt door lagere toerekening van btw aan het product (doordat de investeringslasten lager zijn).

- Het voordeel op het product begraafplaatsen is € 24.000. Dit wordt verrekend met de reserve. Oorzaken hiervan zijn:
  - * Meer ontvangen aan begrafenisrechten van € 63.000. De begrafenisrechten zijn nog steeds wat hoger dan geraamd, maar dalen wel ten opzichte van afgelopen jaren. In de begroting wordt geen rekening gehouden met verlenging van grafrechten en omzettingen naar eeuwigdurend recht. Deze inkomsten zijn sowieso niet te voorspellen.
  - * Hogere bijdrage aan Regio Twente van € 34.000, doordat totale raming kosten Regio Twente niet goed verdeeld was in de begroting.
  - * Meer onderhoudskosten van € 43.000. De hogere onderhoudskosten komen m.n. door het natte weer over 2025 waardoor meer onderhoud en meer onkruidbestrijding noodzakelijk was. Door de uitstroom van SW-ers kan dit niet in eigen beheer uitgevoerd worden, maar wordt dit door derden uitgevoerd.
  - * Kleine overschrijding op gas/water/elektra, verzekeringen en belastingen van € 8.000.
  - * Minder kosten aan natuur begraven van € 47.000. Er was een bedrag van € 70.000 geraamd voor kosten natuur begraven. De kosten die in 2025 zijn gemaakt bedragen € 23.000. Deze kosten komen ten laste van de reserve begraafplaatsen. Naast deze onttrekking is er een bedrag van € 54.000 onttrokken uit de reserve begraafplaatsen (was een onttrekking van € 30.000 geraamd).

Duurzaamheid, milieu en VTH

- Het product 'huisvuil' laat een voordeel zien van € 221.000 t.o.v. de begroting. De verklaring voor dit bedrag is met name te vinden aan de inkomstenkant. De opbrengst afvalstoffenheffing is wat lager dan geraamd (€ 81.000), doordat het aantal ledigingen lager is. De opbrengst ABP is wat hoger (€ 22.000). Er is in 2025 een vergoeding zwerfafval over 2023 en 2024 en een vermarktingvergoeding over 2019 ontvangen. Daarnaast is een hogere vergoeding ontvangen van Verpact voor de gescheiden ingezamelde, gerecyclede en vermarkte hoeveelheden verpakkingsafval (totaal voordeel t.o.v. begroting € 271.000). Het dividend van ROVA was € 39.000 hoger dan het normdividend. Conform afspraak komt dit ten gunste van het product afval. Dit is niet geraamd. Aan de uitgavenkant zien we dat de toerekening van het kosten vegen (dat door ROVA wordt uitgevoerd) hoger zijn dan geraamd (36.000). Er wordt derhalve een bedrag gestort in de voorziening afval van € 1.000 (was onttrekking geraamd van € 220.000). Hierdoor stijgt de voorziening naar € 1.336.000. Door de toerekening van kosten van andere producten sluit het product huisvuil sec met een voordeel van € 23.000. Alle kosten meegerekend is huisvuil kostendekkend .
- Van het budget 'initiatieven duurzame energiematregelen' is € 344.000 nog niet uitgegeven. Door de raad is een bedrag van € 500.000 beschikbaar gesteld ten laste van de algemene risicoreserve. Dit is een meerjarig project wat voortgezet wordt in 2026.
- Kosten ODT zijn lager dan geraamd. De afrekening over 2024 was voordeliger dan gedacht (€ 81.000). Daarnaast sluit 2025 met een voorlopig voordelig saldo van € 42.000 voor Twenterand. Dit is verwerkt in 2025.
- Er is voor een bedrag van € 140.000 aan duurzaamheidssubsidies verstrekt.

Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling

- De kosten implementatie omgevingswet waren lager dan geraamd. Hiervoor is in voorgaande jaren een reserve gevormd. De meer- en minderkosten worden ten laste van deze reserve gebracht.
- In 2025 is een meeropbrengst van € 27.000 te zien door meer verkopen groenstroken.
- Er zijn geen planschades geweest wat een voordeel van € 10.000 oplevert.
- Lagere reguliere kosten op RO wonen en bouwen (€ 31.000) doordat alle kosten inzake wonen en bouwen op programmaplan wonen zijn geboekt, waarvoor een reserve gevormd is en minder inhuur t.b.v. de inventarisatie niet-woningen t.b.v. BAG (€ 15.000). Dit eindigt eind 2026, dus voordeel voor begroting 2027 e.v..
- Voor woonwagendstandplaatsen was een bedrag geraamd van € 1.125.000. Hiervan zijn nog geen uitgaven geweest in 2025, dit loopt door in 2026. Deze kosten komen ten laste van de algemene risicoreserve, dus hebben geen invloed op het saldo.
- In 2025 waren de kosten voor het programmaplan wonen € 778.000. Dit is € 874.000 lager dan geraamd (in de raming zit ook restant budget van 2024). Deze kosten komen ten laste van de reserve wonen, dus hebben geen invloed op het exploitatiesaldo. Dit is een meerjarig project.

- In 2025 zijn minder leges RO en omgevingsvergunning ontvangen (totaal € 168.000). Dit heeft te maken met de nieuwe omgevingswet en de daarop aangepaste procedures (vergunningen) en leges. Daarnaast was de verwachting dat eind 2025 hoge leges ontvangen zouden worden van een initiatief (energiehub). Dit heeft in 2025 niet plaats gevonden en zal naar verwachting in 2026 ontvangen worden.
- De kosten kanaal Almelo de Haandrik waren in 2025 € 9.000 hoger dan geraamd. Daarnaast is een bijdrage lumpsum sociaal maatschappelijke kosten van de provincie ontvangen over 2024-2026. Voor 2025 was dit bedrag € 45.000. Per saldo dus een voordeel van € 36.000. Dit wordt verrekend met de reserve.
- Op overige gronden zit een voordeel van € 53.000. Hiervan moet nog een bedrag van € 105.000 naar de reserve stado t.b.v. centrum Vriezenveen (wordt voorgesteld via resultaatbestemming). Voordeel komt o.a. door verkoop diverse gronden en lagere voorbereidingskosten. Daartegenover staat een storting van € 196.000 in de voorziening. De verwachting is dat Zuidmaten Oost met een negatief saldo van € 196.000 sluit. Hiervoor dient volgens de BBV een voorziening te worden getroffen. Derhalve is er een storting ten laste van dit product gedaan.
- Het grondbedrijf eindigt met een voordelig saldo van € 1.541.000. Van dit bedrag is € 1.000.000,- toegevoegd aan de reserve grondbedrijf. Het resterende bedrag (€ 541.010) valt vrij in het resultaat. Voor een inhoudelijk toelichting verwijzen we u naar de paragraaf grondbeleid.